

**PROTOKÓŁ Z POSIEDZENIA
NARADY TECHNICZNO-GOSPODARCZEJ
W SPRAWIE SPORZĄDZENIA PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA BORKI
NA OKRES 1.01.2020 r. – 31.12.2029 r.**

**KRUKLANKI
22 listopada 2019 r.**

W naradzie udział wzięli:

Przewodniczący: Zastępca Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku ds. gospodarki leśnej – Zenon Angielczyk

Przedstawiciele DGLP w Warszawie:

- Naczelnik Wydziału Urządzania Lasu – Jacek Przypaśniak

Przedstawiciele RDLP w Białymstoku:

- Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi – Marek Masłowski
- Naczelnik Wydziału Ochrony Lasu – Bogusław Gliński
- Naczelnik Kontroli i Audytu Wewnętrznego – Krzysztof Kowalczyk
- Naczelnik Wydziału Gospodarki Leśnej – Robert Cierech
- Główny Specjalista ds. Urządzania Lasu – Maria Protasiewicz
- Starszy Specjalista SL – Maria Bielecka

Przedstawiciele Nadleśnictwa Borki:

- Nadleśniczy – Tomasz Michał Gałęzia
- Z-ca Nadleśniczego – Dariusz Sadowski
- Inżynier Nadzoru – Jan Izbicki
- Inżynier Nadzoru – Adam Roczniak
- Starszy Specjalista – Agnieszka Perżyło
- Starszy Specjalista – Grażyna Czalej-Gawrycka
- Specjalista – Małgorzata Sarżyńska
- Referent – Emilia Chmielewska
- Starszy Specjalista – Mirosław Perżyło
- Specjalista – Daniel Doktor
- Starszy Specjalista – Krzysztof Baprawski
- Referent – Mariusz Kobeszko

Przedstawiciele Zespołu Ochrony Lasu w Olsztynie:

- Kierownik – Wojciech Chmielewski

Przedstawiciele Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej:

- Z-ca Dyrektora Oddziału – Marek Ksepko
- Starszy Inspektor Nadzoru Zarządu BULiGL – Andrzej Leonowicz
- Starszy Inspektor Nadzoru i Kontroli – Janusz Porowski
- Kierownik Pracowni Urządzania Lasu – Mirosław Murawski

Zaproszeni Goście:

- Urząd Gminy w Baniach Mazurskich – Anna Mohyla
- WIORiN w Olsztynie Oddział w Węgorzewie – Agnieszka Krusko
- Urząd Gminy w Świętajnie – Janusz Zakrzewski
- WIORiN w Olsztynie Oddział w Giżycku – Justyna Szypulewska
- Stowarzyszenie Partnerstwo Dzikie Mazury – Andrzej Sulej
- Naural Forest Foundation – Adrian Grzegorz
- Posterunek Policji w Wydminach – Andrzej Pietnoczka
- JW 2568 Węgorzewo – Andrzej Życki
- JW 2568 Węgorzewo – Robert Mielniczek
- KP PSP w Giżycku – Michał Kudrycki
- KP PSP w Giżycku – Mateusz Pupek
- Urząd Gminy w Kruklankach – Bartłomiej Kłoczko
- Starostwo Powiatowe w Giżycku – Jerzy Bujno
- Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego KP Policji w Węgorzewie – Adrian Gajda
- KP PSP w Węgorzewie – Mateusz Rudaś

A. Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędzeniowych oraz ocena gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urządzenia lasu

1. Ocena ostatecznej wersji mapy przeglądowej obszarów chronionych i funkcji lasu

W projekcie PUL uwzględniono granice i zalecenia dla obszarów chronionego krajobrazu – Puszczy Boreckiej (Rozporządzenie nr 132/08 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12.11.2008 roku), Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Rozporządzenie nr 21/03 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.04.2003 roku), Doliny Gołdapy i Węgorapy (Rozporządzenie nr 49/08 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 2.07.2008 roku), Jezioro Oświn (Rozporządzenie nr 149/08 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13.11.2008 roku), Bagna Mażańskie (Rozporządzenie nr 140/08 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 12.11.2008 roku), Pojezierza Elckiego (Rozporządzenie nr 21/03 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 14.04.2003 roku).

Obszary Natura 2000: PLB280004 Jezioro Oświn i okolice, PLB280011 Lasy Skaliskie, PLB280012 Jezioro Dobskie, PLB280015 Ostoja Warmińska, PLH280044 Ostoja nad Oświnem, PLH280045 Ostoja Północnomazurska, PLH280049 Niecka Skalska posiadają plany zadań ochronnych. Dla obszarów: PLB280006 Puszcza Borecka, PLH280004 Mamerki, PLH280016 Ostoja Borecka prowadzone są obecnie prace nad projektami planów zadań ochronnych. Granice obszarów przedstawiono na mapie, PUL uwzględnia zapisy PZO.

W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa istnieją rezerваты: Borki, Jezioro Siedmiu Wysp, Piłackie Wzgórza, Półwysep i Wyspy na Jeziorze Rydzewskim, Sztynort, Spytkowo, Wyspy na Jeziorze Mamry i Kisajno. Granice rezerwatów przyrody przedstawiono na mapie.

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie nowego wniosku o lasach ochronnych, którego projekt został przekazany do zatwierdzenia.

2. Zakres i forma podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu

Zapisy dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody na terenie Nadleśnictwa Borki zawarte są w dokumentach planistycznych województwa warmińsko-mazurskiego oraz powiatów: giżyckiego, kętrzyńskiego, gołdapskiego i węgorzewskiego. Teren Nadleśnictwa Borki leży w zasięgu Obszaru Natura 2000 PLB280004 Jezioro Oświn i okolice, PLB280011 Lasy Skaliskie, PLB280012 Jezioro Dobskie, PLB280015 Ostoja Warmińska, PLH280044 Ostoja nad Oświnem, PLH280045 Ostoja Północnomazurska, PLH280049 Niecka Skalska, które posiadają plany zadań ochronnych oraz PLB280006 Puszcza Borecka, PLH280004 Mamerki, PLH280016 Ostoja Borecka, gdzie prowadzone są obecnie prace nad projektami planów zadań ochronnych.

Przewidywany wpływ realizacji założeń polityki przestrzennego zagospodarowania gmin i całego regionu na prowadzenie gospodarki leśnej przedstawia się następująco:

- ochrona środowiska – lasy pozostające w zasięgu Nadleśnictwa Borki nie są znacząco narażone na zanieczyszczenia powietrza,
- ochrona przyrody – teren w zasięgu Nadleśnictwa Borki charakteryzuje się bogactwem obszarów i obiektów chronionych - stanowią one dużą część jego powierzchni,
- udokumentowane złoża kopalin – na obszarze działania nadleśnictwa brak jest udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego. Problemem może być pozyskiwanie piasku i żwiru z nieudokumentowanych złóż bez stosownych koncesji,
- gospodarowanie wodami – zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych jest stała tendencja spadku poziomu wód gruntowych,
- ochrona gruntów rolnych i leśnych – problemy w zakresie przeznaczenia gruntów na cele nierolnicze i nieleśne, pomimo dużej presji społecznej nie występują,

- obronność kraju – w nadleśnictwie znajdują się drzewostany rezerwowe, które są przeznaczone do ewentualnego wykorzystania dla celów militarnych,
- ochrona krajobrazu – nie są planowane inwestycje mogące w znacznym stopniu wpłynąć na otaczający krajobraz,
- ochrona zdrowia ludności z uwzględnieniem turystyki i rekreacji – zachowanie walorów tych terenów wymaga zrównoważonego rozwoju aktywności turystycznej,
- przewidywane inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym, w tym inwestycje mogące spowodować zagrożenie trwałości lasu – w obszarze działania Nadleśnictwa Borki nie przewiduje się nowych inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, które mogłyby spowodować zagrożenie dla trwałości lasu.

Projekt Planu uwzględnia zapisy istniejących opracowań dotyczących przestrzennego zagospodarowania regionu.

Komisja akceptuje przedstawiony w projekcie Planu urządzenia lasu zakres i formę podstawowych założeń polityki przestrzennego zagospodarowania regionu.

2. Wykaz rozbieżności w stanie posiadania

Klasyfikacja gruntów została przyjęta zgodnie z ewidencją powszechną. Podstawowym materiałem geodezyjnym dla prac urządzeniowych był podkład leśnej mapy numerycznej, na którym uwzględniono wszystkie zmiany w stanie posiadania. Wykaz niezgodności klasyfikacji ze stanem faktycznym na gruncie został przekazany Nadleśniczemu. Korekta przedstawionych niezgodności geodezyjnych została dokonana na stan 01.01.2020 roku. Opisy taksacyjne sporządzono zgodnie z powszechną ewidencją gruntów.

3. Podział powierzchniowy

Podstawą podziału powierzchniowego był podział dotychczasowy, uzupełniony o zmiany wynikające z przejęcia bądź przekazania gruntów. Grunty pozostające w zarządzie nadleśnictwa zostały podzielone na 1008 oddziałów. Zachowano ich dotychczasową numerację, a grunty nowoprzyjęte zostały dołączone do najbliższych położonych oddziałów.

Zachowano jak dotychczas trzy obręby leśne: Borki, Przerwanki i Węgorzewo. Zgodnie z postanowieniami KZP dokonano drobnej korekty granic leśnictw Klimki i Rydzówka. W planie V rewizji urządzania lasu funkcjonować będzie podział na 19 leśnictw, średnia powierzchnia leśnictwa wynosi 1362,68 ha.

Nadleśnictwo posiada w swoim zarządzie 4 działki stanowiącą współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych o powierzchni ogólnej 3,7173 ha. Nie będą ona ujęte w planie urządzenia lasu. Na mapach zostaną pokazane kontury działek z numerem.

4. Wyniki inwentaryzacji

W pełni zaakceptowano wyniki inwentaryzacji lasu wykonane przez BULiGL, obrazujące aktualny stan lasu na tle przyrodniczych warunków produkcji leśnej. Prace terenowe odebrano komisyjnie w dniu 02.07.2019 r. Kontrolę powierzchni kołowych przeprowadzono w dniach: 12-14.06.2019 r. Test kontroli pomiaru miąższości nie wykazał błędów grubych. Komisja odbioru terenowych prac urządzania lasu uznała, że wykonano pracę w terminie, zgodnie z opisem przedmiotu zamówienia. Do ich wykonania nie wniosła zastrzeżeń.

5. Analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego

Ocena gospodarki ubiegłego okresu omówiona została wyczerpująco w referacie nadleśniczego, kierownika ZOL i koreferacie wykonawcy projektu planu, które będą załącznikami w elaboracie. Komisja przyjmuje wnioski wynikające z analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu.

Końcowa ocena gospodarki leśnej w ubiegłym okresie gospodarczym dokonana została przez Dyrektora RDLP w Białymstoku. Dyrektor RDLP stwierdził, że zadania planowe zrealizowane w minionym 10-leciu nie naruszają postanowień zawartych w artykule 8 Ustawy o lasach z 1991 r. Uznał gospodarkę zasobami oraz realizację zadań gospodarczych w zakresie hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przeciwpożarowej, edukacji przyrodniczej, gospodarki łowieckiej, użytkowania ubocznego, za prawidłowe i właściwe.

Podsumowując przeprowadzoną ocenę gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie Borki podkreślił właściwe działania nadleśniczego dla zachowania trwałości lasu oraz zabezpieczenia właściwego stanu sanitarnego drzewostanów.

Ocena zostanie zamieszczona w elaboracie.

6. Wytyczne w zakresie ochrony lasu

Komisja przyjmuje przedstawiony w referacie plan ochrony przeciwpożarowej. Nadleśnictwo Borki zaliczono w całości do III kategorii (małego) zagrożenia pożarowego.

7. Komisja stwierdza zgodność wykonanych prac z:

- Ustawą o lasach z dnia 28.09.1991 r. z późniejszymi zmianami,
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.11.2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu,
- Instrukcją urządzania lasu z 2011 r.,
- Instrukcją ochrony lasu z 2011 r.,
- Zasadami hodowli lasu z 2011 r.,
- ustaleniami KZP i ustaleniami dodatkowymi podjętymi w ramach odbioru prac terenowych, zaakceptowanych na Naradzie Techniczno-Gospodarczej.

8. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne prowadzone będzie na dotychczasowym poziomie w zakresie pozyskania choinek oraz gospodarki łowieckiej.

9. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego

Zagadnienia zagospodarowania rekreacyjnego będą opisane w elaboracie i przedstawione na wspólnej mapie funkcji lasu. Komisja akceptuje projekt zagospodarowania rekreacyjnego.

10. Potrzeby w zakresie budownictwa

Przyjęto następujące zadania na najbliższy okres gospodarczy:

- w zakresie budownictwa ogólnego:
 - bieżące remonty istniejących leśniczówek i zabudowań gospodarczych;
- w zakresie budownictwa drogowego:
 - Nadleśnictwo jest w trakcie przygotowywania operatu docelowej sieci dróg;
- w zakresie budowy i konserwacji zbiorników małej retencji - bieżąca konserwacja.

11. Program ochrony przyrody

Zgodnie z ustaleniami KZP Program ochrony przyrody został uaktualniony przez BULiGL na lata 2020-2029. Aktualizacja Programu polegała na uwzględnieniu nowych adresów leśnych oraz danych z inwentaryzacji lasu wg stanu na 01.01.2020 r. Zamieszczono również nowe dotychczas nie uwzględnione informacje celem poszerzenia i wzbogacenia opracowania, m.in. o obszary sieci Natura 2000, dane z inwentaryzacji przyrodniczych siedlisk oraz gatunków flory i fauny.

Wykonawca dokonał aktualizacji Programu ochrony przyrody zgodnie z wytycznymi § 110, 111, 112 Instrukcji urządzania lasu i sporządził mapę walorów przyrodniczo-kulturowych.

NTG zaakceptowała, przedstawiony na posiedzeniu, projekt aktualizacji Programu ochrony przyrody.

12. Prognoza oddziaływania na środowisko

W ramach oddziaływania ustaleń projektu planu urządzania lasu na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną;
- oddziaływanie na ludzi;
- oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione;
- oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione;
- wpływ gatunków obcych geograficznie;
- oddziaływanie na wodę;
- oddziaływanie na powietrze;
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi;
- oddziaływanie na krajobraz;
- oddziaływanie na klimat;
- oddziaływanie na zasoby naturalne;
- wpływ cięć rębnych na sąsiadujące ekosystemy;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.

Generalnym wnioskiem z projektu Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzania lasu jest to, że Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Borki nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Komisja akceptuje przedstawioną prognozę oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzania lasu.

13. Inne ustalenia

Nadleśniczy zaakceptował zaproponowane przez wykonawcę wykazy cięć, szczegółowe sposoby zagospodarowania, wysokość użytkowania rębного i przedrębного oraz pozostałe czynności gospodarcze związane z projektem planu urządzania lasu.

Projekt planu urządzania lasu zostanie zestawiony w zakresie przewidzianym w Instrukcji urządzania lasu z 2011 roku. Materiały kartograficzne zostaną wykonane zgodnie ze Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia oraz Protokołem z posiedzenia Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Borki.

Komplet dokumentów zostanie sporządzony również w postaci elektronicznej, w celu przekazania do opiniowania do RDOŚ i PWIS.

Uczestnicy Komisji zwrócili się z następującymi kwestiami:

- Wielu uczestników posiedzenia zwracało uwagę na zwiększającą się presję czynników przyrodniczych na drzewostany nadleśnictwa, wystąpienia wiatrolomów, przewlekłych susz, owadów, bobrów oraz zwierzyny płowej,
- Andrzej Sulej – czy są tendencje do zachowywania bagien w związku ze zmianami klimatycznymi (obniżenie poziomu wód gruntowych), Marek Ksepko stwierdził, że bobry skutecznie pomagają zatrzymać wodę w lesie, prowadzone są także prace z zakresu małej retencji,
- Adrian Grzegorz zwrócił się z pytaniem, czy stanowiska chronionych mszaków i porostów będą uwzględnione w PUL – informacja o gatunku i lokalizacji będzie podana w opisach taksacyjnych, a także umieszczona na mapach cięć rębnych leśnictw,

- Wykonawca w PUL ujął odnowienia naturalne zgodnie z Zarządzeniem 58/2012 DGLP.

B. Projekt planu urządzenia lasu

1. Stan posiadania

Komisja przyjmuje stan posiadania nadleśnictwa wg grup i rodzajów użytków oraz kategorii użytkowania.

Nadleśnictwo Borki należy do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku. Składa się z trzech obrębów leśnych o nazwie Borki, Przerwanki i Węgorzewo. Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa Borki wg stanu 01.01.2020 r. wynosi 25890,2426 ha.

Powierzchnia ewidencyjna Nadleśnictwa Borki na początek okresu gospodarczego 2020-2029:

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
Powierzchnia ogólna	6930,8126	8106,2184	10853,2116	25890,2426
I. Lasy	6468,7959	7584,7579	8783,5056	22837,0594
1. Grunty leśne zalesione i niezalesione	6299,1406	7413,3515	8549,8268	22262,3189
1.1. Grunty leśne zalesione	6188,2033	7184,4431	7920,6547	21293,3011
1) drzewostany	6188,2033	7184,4431	7920,6547	21293,3011
2) plantacje drzew	-	-	-	-
1.2. Grunty leśne niezalesione	110,9373	228,9084	629,1721	969,0178
1) w produkcji ubocznej	1,4822	0,5750	15,1305	17,1877
2) do odnowienia	8,2919	68,9900	37,7306	115,0125
3) pozostałe leśne niezalesione	101,1632	159,3434	576,3110	836,8176
2. Grunty związane z gospodarką leśną	169,6553	171,4064	233,6788	574,7405
II. Grunty nie zaliczone do lasów	462,0167	521,4605	2069,7060	3053,1832
1. Grunty zadrzewione i zakrzewione	15,9497	16,3259	13,2257	45,5013
2. Użytki rolne	236,4080	295,4725	546,1117	1077,9922
3. Grunty pod wodami	32,2019	6,5600	338,3200	377,0819
4. Grunty ekologiczne	27,8700	-	7,4400	35,3100
5. Tereny różne	-	-	-	-
6. Grunty zabudowane i zurbanizowane	0,4800	3,6906	0,0800	4,2506
7. Nieużytki	149,1071	199,4115	1164,5286	1513,0472

Rozbieżności pomiędzy powierzchnią ewidencyjną podaną w metrach kwadratowych a pozostałymi zestawieniami planu urządzenia lasu prezentowanymi w arach, wynikają z zaokrąglenia metrów kwadratowych do pełnych arów.

Powierzchnia w ha (z dokładnością do 1 ara) wynikająca z sumy opisów taksacyjnych:

Powierzchnia	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
leśna zalesiona	6188,37	7184,54	7920,72	21293,63
leśna niezalesiona	110,92	228,92	629,19	969,03
związana z gospodarką leśną	169,71	171,50	233,74	574,95
leśna (razem)	6469,00	7584,96	8783,65	22837,61
nieleśna (razem)	462,03	521,44	2069,77	3053,24
Ogółem	6931,03	8106,40	10853,42	25890,85

Nadleśnictwo posiada w swoim zarządzie 4 działki stanowiące współwłasność Skarbu Państwa i osób fizycznych o powierzchni ogólnej 3,7173 ha.

Udział nadleśnictwa w działkach pozostających we współwłasności

Obręb ewidencyjny	Numer działki	Rodzaj użytku	Wielkość udziału nadleśnictwa	Powierzchnia ewidencyjna w ha	
				całkowita	zredukowana
Województwo Warmińsko-Mazurskie / powiat giżycki					
gmina Kruklanki					
Kruklanki	272/8	B	472/1000	0,3027	0,1429
	313/40	B	305/10000	2,8994	0,0884
	272/5	B	230/1000	0,3974	0,0914
Województwo Warmińsko-Mazurskie / powiat węgorzewski					
gmina Pozezdrze					
Kuty	2209/3	Br-Ps	347/1000	0,1178	0,0409
Ogółem				3,7173	0,3636

2. Podział lasów wg kategorii ochronności

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie nowego wniosku o lasach ochronnych, którego projekt został przekazany do zatwierdzenia.

Udział powierzchniowy wg dominujących kategorii przedstawia się następująco:

Kategoria lasów		Obręb			Nadleśnictwo Borki
		Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
		powierzchnia leśna [ha]			
I	Rezerваты	419,10	279,07	656,79	1354,96
II	Lasy ochronne w tym:	3462,58	2560,41	2657,70	8680,69
	1. Lasy wodochronne	648,25	646,81	1878,01	3173,07
	2. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody	2405,08	1573,71	464,45	4443,24
	3. Lasy glebochronne	-	5,46	-	5,46
	4. Lasy znajdujące się na stałych powierzchniach badawczych i doświadczalnych	2,57	50,35	-	52,92
	5. Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej	389,25	263,86	255,87	908,98
	6. Lasy położone w granicach administracyjnych miast	-	-	59,37	59,37
	7. Lasy nasienne	17,43	19,65	-	37,08
	8. Lasy mające szczególne znaczenie dla obronności i bezpieczeństwa Państwa	-	0,57	-	0,57
III	Lasy gospodarcze	2417,61	4573,98	5235,42	12227,01
Ogółem grunty leśne		6299,29	7413,46	8549,91	22262,66

3. Przyjęto następujący podział na gospodarstwa:

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu i materiały przedstawione na Naradzie Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Borki zakwalifikowano do trzech gospodarstw.

Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona wg gospodarstw:

Gospodarstwo	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
	powierzchnia [ha]			
Specjalne (S)	984,27	792,53	1090,07	2866,87
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	2897,41	2047,95	2224,42	7169,78
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)	2417,61	4572,98	5235,42	12226,01
w tym: - zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	120,23	1130,31	1130,23	2380,77
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	2297,38	3442,67	4105,19	9845,24
Ogółem	6299,29	7413,46	8549,91	22262,66

4. Wieki rębności

Przyjęte wieki rębności są zgodne z ustaleniami KZP. W porównaniu do IV rewizji wieki rębności dla głównych gatunków lasotwórczych nie uległy zmianie, jedynie dla lipy i graba podniesiono wiek rębności z 80 do 100 lat.

Db, Js	- 140 lat
So, Md, Jd	- 110 lat
Lp, Gb, Bk	- 100 lat
Św	- 90 lat
Brz, Kl, Ol, Jw, Wz, Dbc, Ak, Jsa	- 80 lat
Ol odrośl.	- 60 lat
Os	- 50 lat
Tp, Wb, Olsz	- 30 lat

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego

a) Użytki rębne – przyjęte etaty użytkowania rębego m³ brutto:

Obręb	Gospodarstwo specjalne	Gospodarstwo lasów ochronnych	Gospodarstwo lasów gospodarczych	Lącznie
	m ³ brutto			
Borki	12600	70500	76700	159800
Przerwanki	12800	70600	173100	256500
Węgorzewo	4200	70700	190800	265700
Nadleśnictwo	29600	211800	440600	682000

Lokalizację cięć rębnych oraz szczegółowe formy zaprojektowanych rębni, które są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP i BULiGL w dniu 15.10.2019 roku.

W gospodarstwie specjalnym użytkowanie rębne planowano zgodnie z ustaleniami KZP kierując się potrzebami hodowlanymi drzewostanów.

W gospodarstwie lasów ochronnych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych, uwzględniających potrzeby hodowlane oraz aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej w nadleśnictwie.

W gospodarstwie lasów gospodarczych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych, uwzględniających potrzeby hodowlane oraz kontynuowania rozpoczętej przebudowy.

Przyjęty etat miąższościowy stanowi 100,0% etatu wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa i 107,6% wyliczonego etatu optymalnego.

Planowany rozmiar użytków rębnych nie zaliczonych na etat powierzchniowy:

Kategoria	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
	mięszczość w m ³ (netto)			
Uprzątnięcie płazowin	-	100	-	100
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	-	-	-
Pozostałe	27	8	-	35
Razem	27	108	-	135

Zestawienie wyliczeń etatu użytkowania rębного:

Gospodarstwo	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowlanych na okres obowiązywania planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etaty wg dojrzałości drzewostanów		etat wg zrównania średniego wieku	etat optymalny	etat z potrzeb przebudowy	etat wg okresów uprzątnięcia w KO i KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z dwóch ostatnich klas wieku						
	m ³ brutto/pow. ha							
Specjalne (S)	X	X	X	X	0	2112	29617	29600
Lasów ochronnych (O)	22488	24867	19430	22488	140	14719	211583	211800
Lasów gospodarczych (GZ)	12133 26,30	10661 24,18	8563 18,38	10560 23,83	358 15	X	X	126700 310,75
Lasów gospodarczych (GPZ)	25045	30277	40203	30277	38	15194	X	313900
Razem gospodarstwo (G)	37178	40938	48766	40837	396	25194	X	440600
Ogółem	59666	65805	68196	63325	536	42025	241200	682000

Wartości zapisane kursywą – etat powierzchniowy w ha

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębного wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych. Wskazania dotyczące użytkowania przedrębного obejmują drzewostany lub ich części, w których nie przewiduje się użytkowania rębного w 10-leciu.

Rodzaj zabiegu	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
	powierzchnia [ha]			
Czyszczenia późne (CP-P)	351,56	318,20	84,55	754,31
Trzebieże (TW+TP)	3262,93	3990,51	4418,83	11672,27
Razem	3614,49	4308,71	4503,38	12426,58

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego przyjęto po przeanalizowaniu:

– wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,

– spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.

W wyniku analiz i uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli nadleśnictwa, RDLP i BULiGL podczas posiedzenia dotyczącego ustalenia wysokości etatów (gdzie zaproponowano pozyskanie w użytkowaniu przedrębnym wynikające z 50% przyrostu bieżącego) i po przeprowadzeniu dyskusji postanowiono przyjąć wartość maksymalnej, możliwej do pozyskania miąższości w użytkowaniu przedrębnym wynikającą z 50% przyrostu bieżącego miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym w 10-leciu.

Zestawienie poszczególnych wskaźników wysokości użytkowania przedrębego:

Wyszczególnienie	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
	Etat na 10-lecie - m ³ - netto Wskaźnik - m ³ netto/ha			
Etat wg wykonania w ostatnich 5 latach	<u>54449</u> 28,78	<u>94881</u> 37,27	<u>91964</u> 35,80	<u>241294</u> 34,44
Etat wg wykonania w ubiegłym okresie	<u>113456</u> 31,48	<u>175943</u> 36,11	<u>186006</u> 33,78	<u>475405</u> 34,00
Etat wg 50% spodziewanego bieżącego przyrostu	<u>145200</u> 40,17	<u>202000</u> 46,84	<u>190700</u> 42,35	<u>537900</u> 43,27

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane Komisja przyjęła orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie w wysokości: **537900 m³ netto przy wskaźniku 43,27 m³/ha**, co stanowi 50% spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości z wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębnym.

Drzewostany o niskim i równomiernym zwarcu i zadrzewieniu głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, niektóre drzewostany na siedliskach silnie wilgotnych oraz inne cenne ekologicznie nie są ujęte w etacie powierzchniowym użytkowania przedrębego. Komisja akceptuje powierzchnię drzewostanów nieobjętych zabiegiem cięć pielęgnacyjnych w wysokości 2738,06 ha.

Przyjęty łączny etat na lata 2020-2029 dla Nadleśnictwa Borki kształtuje się następująco:

Etat	Obręb						Nadleśnictwo Borki	
	Borki		Przerwanki		Węgorzewo			
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
	m ³							
Rębne zaliczone na etat	159775	137223	256442	219179	265733	221956	681950	578358
5% przyrostu miąższości	7989	6855	12822	10963	13287	11092	34098	28910
Rębne nie zaliczone na etat	33	27	125	108	-	-	158	135
Razem użytki rębne	167797	144105	269389	230250	279020	233048	716206	607403
Przedrębne	181500	145200	252500	202000	238400	190700	672400	537900
Ogółem	349297	289305	521889	432250	517420	423748	1388606	1145303

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębego

Komisja akceptuje zaproponowane przez wykonawcę projektu Planu urządzenia lasu wytyczne w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw.

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych właściwych wg rodzajów rębni:

Gospodarstwo	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		cięcia uprzętające	cięcia pozostałe	razem		
	powierzchnia [ha]					
Obręb Borki						
Specjalne (S)	-	26,57	61,90	88,47	-	88,47
Lasów ochronnych (O)	17,27	153,81	434,96	588,77	-	606,04
Lasów gospodarczych (G)	21,24	222,17	228,90	451,07	-	472,31
Razem obręb	38,51	402,55	725,76	1128,31	-	1166,82
Obręb Przerwanki						
Specjalne (S)	0,57	13,07	61,78	74,85	5,48	80,90
Lasów ochronnych (O)	15,11	111,23	395,51	506,74	-	521,85
Lasów gospodarczych (G)	132,13	195,57	457,21	652,78	-	784,91
Razem obręb	147,81	319,87	914,50	1234,37	5,48	1387,66
Obręb Węgorzewo						
Specjalne (S)	-	10,49	12,63	23,12	-	23,12
Lasów ochronnych (O)	55,47	110,99	339,34	450,33	-	505,80
Lasów gospodarczych (G)	157,38	252,04	662,29	914,33	-	1071,71
Razem obręb	212,85	373,52	1014,26	1387,78	-	1600,63
Nadleśnictwo Borki						
Specjalne (S)	0,57	50,13	136,31	186,44	5,48	192,49
Lasów ochronnych (O)	87,85	376,03	1169,81	1545,84	-	1633,69
Lasów gospodarczych (G)	310,75	669,78	1348,40	2018,18	-	2328,93
Razem nadleśnictwo	399,17	1095,94	2654,52	3750,46	5,48	4155,11

7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Komisja akceptuje przyjęte w projekcie PUL, przedstawione na posiedzeniu typy drzewostanów o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw modyfikujące ustalenia KZP. Przyjęta modyfikacja pozwoli lepiej dostosować składy odnowień do warunków lokalnych. Zmodyfikowane składy typy drzewostanów o charakterze gospodarczym i ochronnym oraz orientacyjne składy gatunkowe upraw przyjęte do PUL pokazują poniższe zestawienia.

Przyjęte TD o kierunku gospodarczym i orientacyjne składy gatunkowe upraw:

Typ siedliskowy lasu	Wariant wilgotn.	Typ drzewostanu	Orientacyjne składy gatunkowe - %	
			Gatunki główne	Gatunki domieszkowe
BŚW	Ś	SO	SO-90	BRZ-10
BŚW	SŚ	SO	SO-80	ŚW, BRZ-20
BW	WW	SO	SO-90	BRZ-10
BW	WSW	SO	SO-80	BRZ, ŚW-20
BB	BO	SO	SO-90	BRZ-10
BB	BM	SO	SO-90	BRZ-10
BB	BBM	SO	SO-90	BRZ-10
BMŚW	Ś	ŚW SO	SO-60	ŚW-30, BRZ, DB-10
BMŚW	SŚ	SO ŚW	ŚW-50	SO-40, BRZ-10
BMW	WW	BRZ DB ŚW	ŚW-50	DB-20, BRZ, OS-20, SO-10
BMW	WSW	SO ŚW	ŚW-70	SO-20, BRZ, OS-10
BMB	BO	BRZ SO ŚW	ŚW-60	SO-20, BRZ-20,
BMB	BM	BRZ SO ŚW	ŚW-60	SO-20, BRZ-20,
BMB	BBM	BRZ SO ŚW	ŚW-60	SO-20, BRZ-20,
LMŚW	Ś	GB SO DB	DB-30	SO-30, GB, LP, BK-20, ŚW, BRZ-20
LMŚW	SŚ	GB ŚW DB	DB-40	ŚW, SO-30, GB, BRZ-20, LP, KL-10
LMW	WW	OL DB ŚW	ŚW-40	DB-20, OL-20, BRZ, GB, SO-20
LMW	WSW	BRZ ŚW OL	OL-40	ŚW-30, BRZ, OS, GB-20, DB-10
LMB	BO	BRZ OL	OL-60	BRZ-30, ŚW-10
LMB	BM	BRZ OL	OL-60	BRZ-30, ŚW-10
LMB	BBM	BRZ OL	OL-60	BRZ-30, ŚW-10
LŚW	Ś	ŚW GB DB	DB-40	GB, LP-30, ŚW-20, BRZ, KL, BK, MD-10
LŚW	SŚ	ŚW GB DB	DB-30	GB, LP-30, ŚW-20, KL, BK-10, WZ, JS-10
LW	WW	JS DB	DB-40	JS, WZ-20, OL-10, GB, KL-10, BRZ, LP, OS-10, ŚW-10
LW	WSW	DB JS OL	OL-40	JS, WZ-20, DB, LP-20, GB, BRZ-10, ŚW-10
OL	BO	OL	OL-70	JS, WZ-10, BRZ-10, ŚW-10
OL	BM	OL	OL-90	BRZ-10
OL	BBM	OL	OL-90	BRZ-10
OLJ	ŁN	JS OL	OL-60	JS-30, WZ, ŚW, BRZ-10
OLJ	ŁZ	JS OL	OL-60	JS-30, WZ, ŚW, BRZ-10
OLJ	ŁP	JS OL	OL-60	JS-30, WZ, ŚW, BRZ-10
LŁ	ŁN	GB OL WZ	WZ-30	OL-30, GB, JS-20, DB-10, LP, KL-10
LŁ	ŁZ	OL	OL-80	JS, WZ-20
LŁ	ŁP	OL	OL-80	JS, WZ-20
grunty porolne				
BŚW	Ś	BRZ SO	SO-50	BRZ-30, DB-10, ŚW-10
BŚW	SŚ	BRZ SO	SO-50	BRZ-30, DB-10, ŚW-10
BMŚW	Ś	BRZ SO	SO-40	BRZ-30, DB, MD-20, LP-10
BMŚW	SŚ	SO ŚW	ŚW-30	SO-30, BRZ-20, DB-10, MD, LP-10
BMW	WW	ŚW SO	SO-50	ŚW-40, DB, BRZ-10
BMW	WSW	SO ŚW	ŚW-60	SO-30, DB, BRZ-10
LMŚW	Ś	SO DB	DB-30	SO-20, LP, KL-20, MD-20, BRZ, BK, ŚW-10
LMŚW	SŚ	SO DB	DB-30	SO-20, LP, KL, BK-20, GB, BRZ, ŚW-20, MD-10
LMW	WW	OL ŚW DB	DB-30	ŚW-20, OL-20, BRZ-20, LP, KL-10
LMW	WSW	ŚW DB OL	OL-30	DB-30, ŚW-20, BRZ-15, LP, GB-5
LŚW	Ś	BRZ DB	DB-40	BRZ, GB-30, KL, LP, JW-20, MD, BK-10
LŚW	SŚ	GB DB	DB-40	GB, BRZ-20, JS, WZ-10, LP, KL, JW, OL-10, ŚW-10, MD, BK-10
LW	WW	OL JS DB	DB-40	JS, WZ-20, OL-20, BRZ, GB, LP, KL, ŚW-20
LW	WSW	JS OL DB	DB-40	OL-30, JS, WZ-20, GB, LP, KL-10

Zestawienie składów gatunkowych dla drzewostanów na siedliskach przyrodniczych –
na podstawie opracowania J.M. Matuszkiewicza – 2007 i BULiGL Oddział w Białymstoku:

Kod	Nazwa siedliska zespół roślinny	TS	TD	Składy gatunkowe upraw - %
9170	Grąd subkontynentalny (9170-2)			
	<i>Tilio-Carpinetum typicum calamagrostietosum</i>	LMśw	GbSoDb	Db-30, So-30, Gb,Lp,Bk-20, Św,Brz-20
	<i>Tilio-Carpinetum calamagrostietosum</i>	LMśw	GbŚwDb	Db-40, Św,So-30, Gb,Brz-20, Lp,Kl-10
	<i>Tilio-Carpinetum typicum</i>	Lśw	ŚwGbDb	Db-40, Gb,Lp-30, Św-20, Brz,Kl,Bk,Md-10
	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i>	Lśw	ŚwGbDb	Db-30, Gb,Lp-30, Św-20, Kl,Bk-10, Wz,Js-10
	<i>Tilio-Carpinetum typicum calamagrostietosum</i>	LMw	BrzDbŚw	Św-30, Db-20, Brz-20, Gb,Wz,Os-20, Ol-10
	<i>Tilio-Carpinetum stachyetosum</i> var. <i>Ficaria verna</i>	Lw	JsDb	Db-40, Js,Wz-20, Ol-10, Gb,Kl-10, Brz,Lp,Os-10, Św-10
	<i>Tilio-Carpinetum caricetosum remotae</i>	Lw	ŚwOlDb	Db-30, Ol-30, Św-20, Js,Wz,Gb,Brz,Os-20
	<i>Tilio-Carpinetum circaeetosum alpinae</i>	Lw	DbJsOl	Ol-40, Js,Wz-20, Db,Lp-20, Gb,Brz-10, Św-10
	Grądy zboczowe (9170-3) <i>Aceri-Tilietum</i>	Lśw	GbKlLp	Lp-40, Kl,Jw-30, Gb,Db-20, Brz,Js-10
91D0*	<u>Bory i lasy bagienne</u>			
	Sosnowy bór bagienny <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	Bb	So	So-90, Brz,Św-10
	Torfowcowo-brzozowy bór bagienny <i>Sphagno-Betuletum</i>	BMb	SoBrz	Brz-60, So-30, Św-10
	Borealna świerczyna bagienna <i>Sphagno girgensohnii</i> - <i>Piceetum myrtilletosum</i>	BMb	BrzSoŚw	Św-60, So-20, Brz-20
	<i>Sphagno girgensohnii</i> - <i>Piceetum dryopteridetosum</i>	LMb	BrzOlŚw	Św-60, Ol-20, Brz-20
	Sosnowo-brzozowy las bagienny <i>Dryopteridi-Betuletum</i>	LMb	SoBrz	Brz-70, So,Św-20, Ol-10
	Las mieszany torfowcowy <i>Betulo pubescentis-Piceetum</i>	LMb	BrzŚw	Św-40, Brz-40, Ol-20
91E0*	Las łęgowy świerkowo-olchowy <i>Piceo-Alnetum</i>	LMb	ŚwOl	Ol-60, Św-30, Brz-10
	Niżowy łęg jesionowo-olszowy <i>Fraxino-Alnetum</i>	OlJ	JsOl	Ol-60, Js-30, Wz,Św,Brz-10
	Łęg gwiazdnicowy <i>Stellario-Alnetum</i>	Lł	Ol	Ol-80, Js,Wz-20
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe <i>Ficario-Ulmetum</i>	Lw	GbOlJs	Js,Wz-30, Ol-30, Gb,Brz-20, Db-10, Lp,Kl-10
	<i>Ficario-Ulmetum</i>	Lł	GbOlWz	Wz-30, Ol-30, Gb,Js-20, Db-10, Lp,Kl-10

* Siedliska priorytetowe

Zadania z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie przedstawiają się następująco:

Wskazanie	Obręb			Nadleśnictwo Borki
	Borki	Przerwanki	Węgorzewo	
	powierzchnia [ha]			
Odnowienia powierzchni leśnej niezalesionej	8,29	68,99	37,73	115,01
w tym: odnowienie zrębów	8,29	68,10	37,73	114,12
odnowienie halizn	-	-	-	-
odnowienie płazowin	-	0,89	-	0,89
Zalesienie gruntów nieleśnych	-	-	-	-
Odnowienie zrębów zupełnych projektowanych	38,51	147,81	212,85	399,17
Razem na powierzchni otwartej	46,80	216,80	250,58	514,18
Odnowienia przy rębniach złożonych	520,88	518,47	552,42	1591,77
Podsadzenia produkcyjne	-	-	-	-
Dolesienia luk i przerzedzeń	2,95	4,23	4,46	11,64
Razem odnowienia pod osłoną	523,83	522,70	556,88	1603,41
Ogółem odnowienia i zalesienia	570,63	739,50	807,46	2117,59
Poprawki i uzupełnienia w istniejących uprawach i młodnikach	0,37	-	3,22	3,59
Poprawki i uzupełnienia na gruntach projektowanych do odnowienia i zalesienia	57,06	73,95	80,75	211,76
Razem poprawki i uzupełnienia	57,43	73,95	83,97	215,35
Ogółem odnowienia, zalesienia, poprawki i uzupełnienia	628,06	813,45	891,43	2332,94
Wprowadzanie podszytów	-	-	-	-
Pielęgnowanie gleby	71,91	99,83	107,72	279,46
Pielęgnowanie upraw (CW)	233,17	275,84	277,70	786,71
Pielęgnowanie młodników (CP+CP-P)	891,41	919,43	656,01	2466,85
w tym : pielęgnowanie młodników (CP)	539,85	601,23	571,46	1712,54
pielęgnowanie młodników (CP-P)	351,56	318,20	84,55	754,31
Razem pielęgnowanie gleby, upraw i młodników	1196,49	1295,10	1041,43	3533,02
Melioracje wodne	-	-	-	-
Melioracje agrotechniczne	521,98	737,51	799,89	2059,38

Rozmiar powierzchniowy pielęgnacji upraw założonych po 1 stycznia 2020 roku, zgodnie z § 46 ust 13 IUL nie podlega szczegółowemu planowaniu. Orientacyjna wielkość pielęgnacji będzie pochodną powierzchni planowanej do odnowienia w cieciach rębnych (1930,94 ha). Poprawki w projektowanych uprawach stanowić będą około 10% ich powierzchni – czyli około 212 ha. Realizacja pielęgnacji i poprawek w nowo założonych uprawach powinna wynikać ze stwierdzonych potrzeb.

Do czasu ustąpienia szkód powodujących zamieranie jesionu, Komisja dopuszcza zastępowanie go w składach gatunkowych upraw innymi gatunkami liściastymi, m. in. dębem, olszą, klonem lub lipą.

Komisja dopuszcza, w odniesieniu do upraw i młodników szczególnie narażonych na szkody od bobrów i łosi, na lokalne stosowanie odstępstw od postępowania hodowlanego zawartego w ZHL, polegającego na:

- tolerowaniu pojawiania się wartościowych samosiewów gatunków lekko nasiennych w istniejących uprawach i młodnikach do 20% pokrycia;
- dopuszczeniu popierania, w wykonywanych zabiegach pielęgnacyjnych, wartościowych egzemplarzy gatunków pochodzących z samosiewów, kosztem uszkodzonych egzemplarzy gatunków głównych.

Komisja ustala wielkość projektowanych poprawek i uzupełnień w nowozakładanych uprawach na poziomie 10%. Komisja nie widzi potrzeby zwiększania powierzchni do odnowienia w drzewostanach KO i KDO.

Z Nadleśnictwem uzgodniono wykaz uznanych odnowień naturalnych. W zależności od dominującego sposobu odnowienia, występującego na powierzchni, zaliczono je w opisie taksacyjnym do powierzchni odnowionych naturalnie lub sztucznie.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu, w projekcie PUL pielęgnowanie gleby i CW zaplanowano wyłącznie dla upraw istniejących na dzień 1 stycznia 2020 roku.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

Protokół sporządził:

Zastępca Dyrektora RDLP
w Białymstoku

Mirosław Murawski

Zenon Angielczyk